

Boplats på Egnahemsgatan

Hageby 4:2, Sankt Johannes socken och Norrköpings kommun, Östergötland

Leif Karlenby

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2015:62

ARKEOLOGISK UTREDNING ETAPP 2

Boplats på Egnahemsgatan

Hageby 4:2, Sankt Johannes socken och Norrköpings kommun, Östergötland

Leif Karlenby

Lst dnr 431-11926-15

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB
Drottninggatan 11, 702 10 Örebro
Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se
arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

© 2016 Arkeologgruppen AB

Arkeologgruppen rapport 2015:62

Författare Leif Karlenby

Grafisk form Nina Balknäs@Högtorps Diverse

Omslagsfoto Schaktning vid Egnahemsgatan.
Foto från norr av Leif Karlenby.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_150001

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	5
Lokala topografiska förutsättningar	9
Syfte och frågeställningar.....	9
Metod och genomförande.....	9
Resultat	10
Beskrivning av schakt och anläggningar	13
Schakt 200	13
Schakt 243	14
Schakt 294	14
Schakt 321	15
Schakt 330	15
Tolkning.....	15
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	16
Referenser	17
Administrativa uppgifter	18
Bilagor	19
<i>Bilaga 1. Schakttabell</i>	
<i>Bilaga 2. Anläggningstabell</i>	
<i>Bilaga 3. Fynd</i>	
<i>Bilaga 4. ¹⁴C-analys</i>	

Figur 1. Karta över Norrköping med den aktuella undersökningsplatsen markerad med en svart ring. Skala 1:250 000.

Sammanfattning

I samband med byggnationsplaner inom fastigheten Hageby 4:2 kom Arkeologgruppen AB att genomföra en utredning etapp 2 inom fastigheten.

I de fem schakt som grävdes inom ytan påträffades elva anläggningar av förhistorisk typ. Det rörde sig om fyra stenskodda stolphål, två härdar, två kulturlager, en ränna och två gropar. I en av härdarna togs ett kolprov som har skickats på analys. Detta gav en datering till perioden 125–315 e.Kr.

Boplatslämningarna skall förmodligen ses som en del av en större boplats som påträffades i området vid en utredning år 1991, där man fann stolphål och härdar. Boplatsen ligger strax söder om nuvarande utredningsyta. Ett samband med hållristningen Sankt Johannes är i sammanhanget inte heller uteslutet.

Inledning

Norrköpings kommun, Stadsbyggnadskontoret, har lämnat in en ansökan till Länsstyrelsen i Östergötlands län angående en utredning etapp 2 inom fastigheten Hageby 4:2, Sankt Johannes socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Detta uppdrag har av Länsstyrelsen lämnats till Arkeologgruppen AB för genomförande. Utredningen genomfördes den 9 december 2015. Kostnaderna bestreds av Norrköpings kommun.

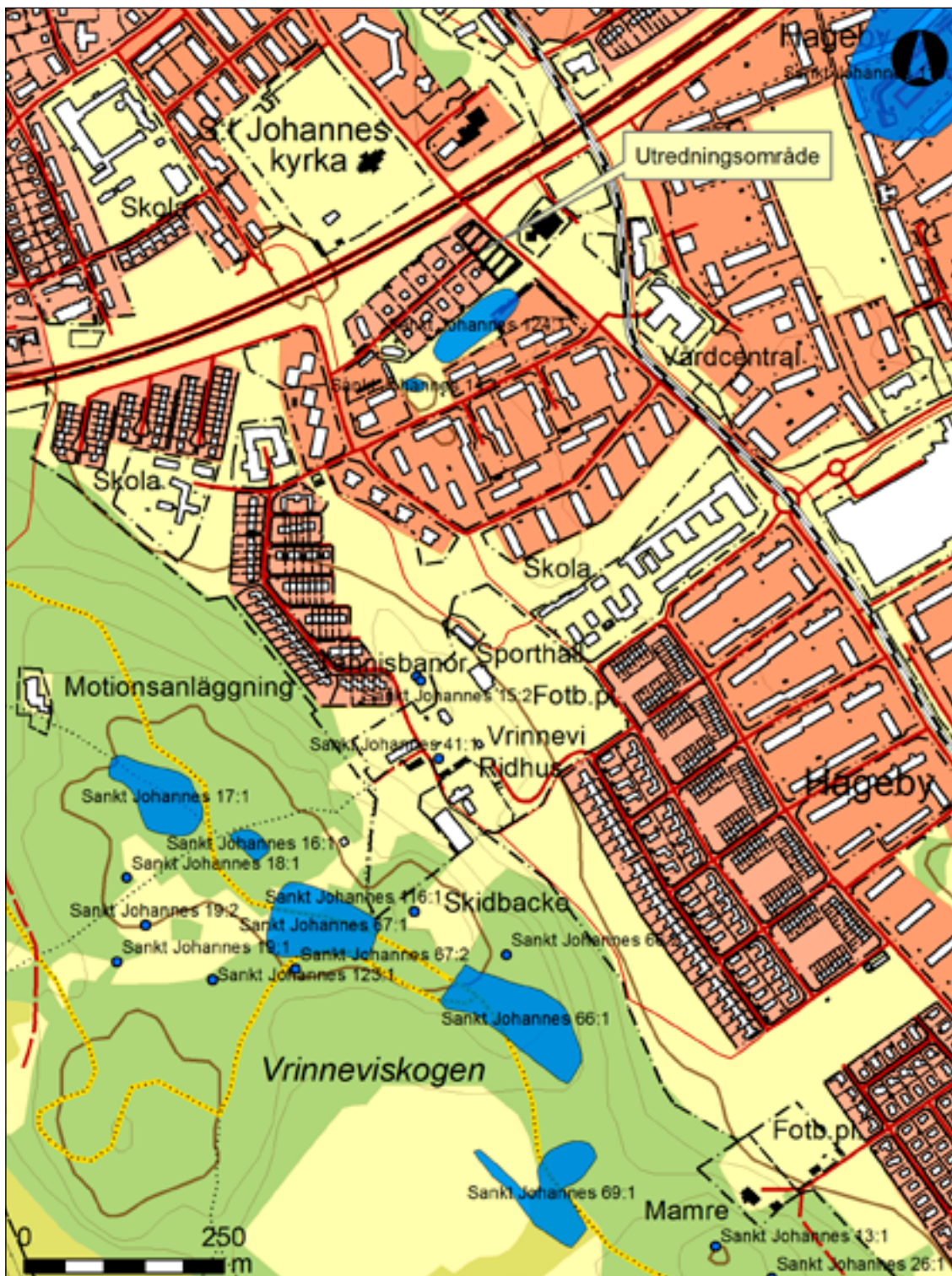
Bakgrund och kulturmiljö

Utredningsområdet är beläget i Hageby i södra Norrköping, inom fastigheten Hageby 4:2. Utredningen genomfördes inom ett område i östra delen av Egnahemsgatan, ett område som byggdes kring förra sekelskiftet som ett av de första exemplen på bostäder enligt den så kallade Egnahemsrörelsen.

Föreningen Egna Hem i Norrköping köpte 1897 och bebyggde från år 1898 området vid nuvarande Egnahemsgatan i Norrköping (Norrköpings stadsarkiv). Föreningen upplöstes 1974, men än idag ingår villorna längs gatan i en bostadsrättsförening. Husen döptes efter kvinnonamn i alfabetisk ordning, vilket innebar att de två östligast belägna husen hade namnen Ada och Olga. Dessa hus finns inte längre kvar på tomterna.

Totalt omfattade utredningen 2 200 kvadratmeter och var beläget i gammal tomtmark, som efter att två hus antingen rivits eller flyttats fungerat som park.

Strax söder om utredningsområdet finns en sedan tidigare registrerad boplats, fornlämning RAÄ 124:1, Sankt Johannes socken. Boplatsen upptäcktes vid en utredning år 1991 (Helander 1992; Ternström 2007:5).

Figur 2. Plan över norra delen av Hageby med utredningsområdet på Egnahemsgatan markerat. Skala 1:8 000.

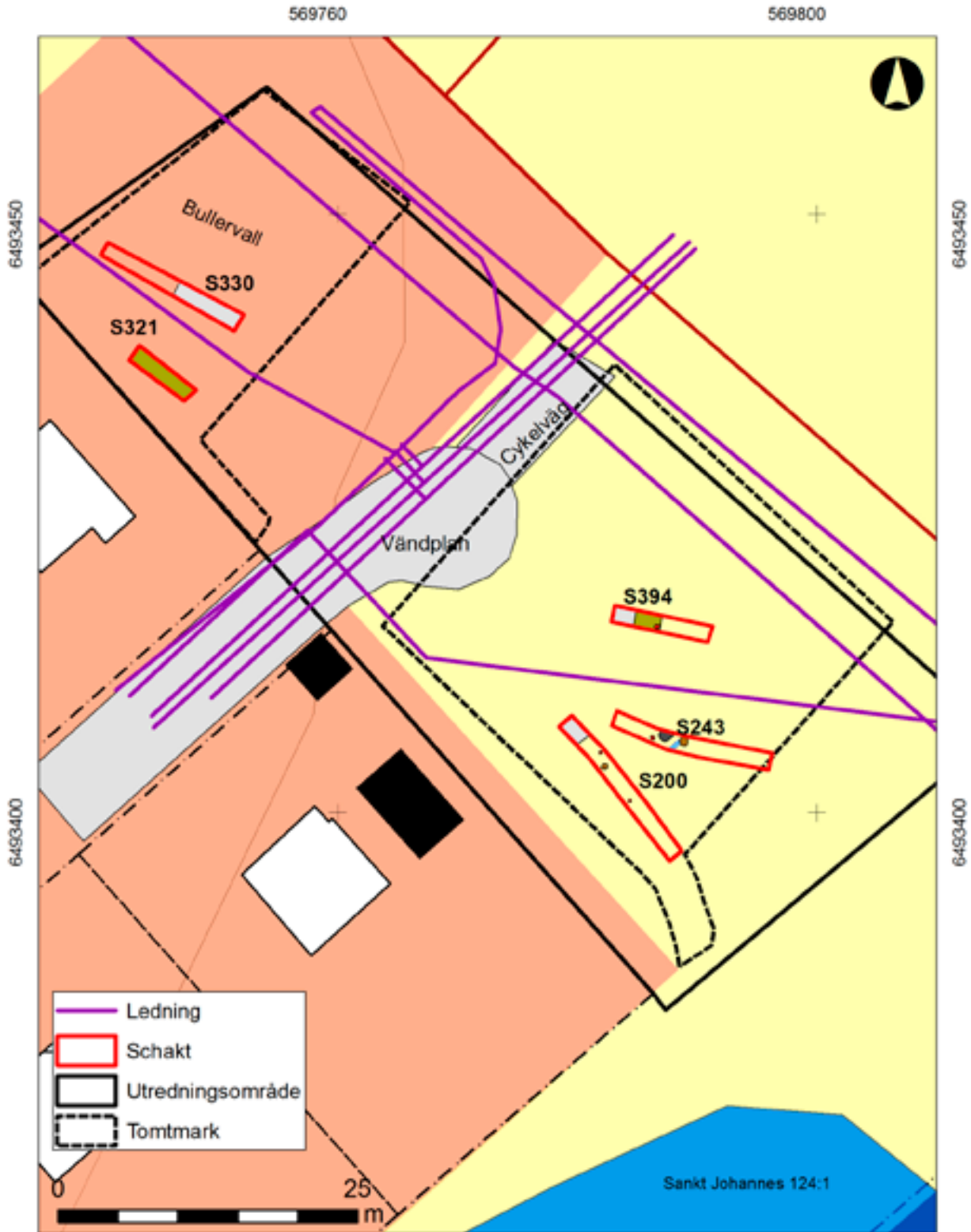
Figur 3. Flygbild över norra delen av Hageby. Stadsdelens första hus har börjat byggas. Vid gården Ståthöga (till vänster) syns också den berghäll där hållristningen Sankt Johannes 14:1 finns. Mitt i bild syns husen längs Egnahemsgatan och längst till höger i bild skymtar det nu rivna huset Olga. Bilden är tagen av Rune Holmsell den 27 mars 1956. Bilden publicerad på: <http://norrkoping7080.forum24.se/norrkoping7080-post-91.html>.

Utredningen genomfördes i samband med att man då planerade för en utbyggnad av spårvägsnätet. Platsen ligger på en höjd över havet mellan 25 och 30 meter, i nära anslutning till en hållristning (Sankt Johannes 14:1) med 215 enskilda ristningar, varav tolv skepp, sex hjulkors och 14 fotsulor (Helander 1992:5). Det var dessa förutsättningar som gjorde att man utredde platsen år 1991.

Boplatsen representeras av ett antal härdar, mörkfärgningar och troliga stolphål. Inga daterbara fynd gjordes, inte heller genomfördes någon ¹⁴C-datering, varför platsens ålder är okänd.

År 2006 skulle en förundersökning av 124:1 göras, men av okänd anledning kom schaktningsarbeten att utföras innan förundersökningen kom till stånd (Ternström 2007:5).

Norrköpingsområdet är rikt på fornlämningar och då särskilt från perioden bronsålder – järnålder. Framförallt är det under yngre bronsålder som Norrköpingsbygden framträder som det viktigaste området i Östergötland. Man kan dela upp bygden i två områden, dels Himmelstalsområdet, dels Vikbolandet (Nyberg & Nilsson 2012:6). Båda områdena har många fornlämningar från bronsålder, i Himmelstalund är inslaget av hållristningar större och i Vikbolandsområdet överväger skärvstenshögar och gravar (a.a.).

Figur 4. Plan över utredningsområdet med grävda schakt utritade. Markerat finns också alla hinder inom ytan, som vändplan och cykelväg, el- och teleledningar samt tomt- och kvar-
tersmark. Därtill kom ett antal fruktträd. Det område som kan komma ifråga för en eventuell
förundersökning motsvaras av utredningsområdet, markerat med svart linje i kartan.
Skala 1:500.

Lokala topografiska förutsättningar

Utredningsområdet ligger i gammal trädgårdsmark (se nedan under resultat för närmare beskrivning) och detta har inneburit att marken idag ligger cirka 70 centimeter högre än den ursprungligen gjort. Området är – och har även tidigare varit – mycket flackt och några mer uttalade höjdskillnader finns inte, förutom höjden kring hållristningen Sankt Johannes 14:1, där en kulle sticker upp med berget i ett uttalat krönläge. Möjligen kan hållristningen utgöra fokalpunkten i den lokala förhistoriska miljön tillsammans med bosättningen Sankt Johannes 124:1.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska utredningen, etapp 2, var att fastställa om fornlämning skulle komma att beröras av en exploatering inom aktuellt område. Eventuella lämningar skulle dokumenteras avseende typ och karaktär samt dateras.

En naturlig och viktig frågeställning som kan besvaras genom utredningen är om den boplats som tidigare påträffats i området söderut (Sankt Johannes 124:1) har sträckt sig utanför det område som idag är registrerad fornlämning. Vid utredningen kunde man konstatera att det inom ett 100x30 meter stort område förekom boplatslämningar, men det gick inte att avgöra om och i hur stor omfattning boplatsten sträckte sig utanför det registrerade området.

En annan frågeställning rör fornlämningens ålder. Närheten till hållristningen skulle kunna innebära en datering till bronsålder, men boplatsten skulle lika gärna kunna vara både äldre och yngre. En ¹⁴C-datering kan ge möjlighet att avgöra hur det förhåller sig.

Metod och genomförande

Utredningen genomfördes med schaktgrävning. Fem stycken schakt, mellan 6 och 15 meter långa, grävdes med en skopas bredd (1,5 meter). Dessa schakt fördelades över utredningsytorna med anpassning dels till topografin, dels till el- och telekablar samt väg- och vändplats i området. På ytan fanns också ett antal äldre fruktträd, till vilka hänsyn togs vid placeringen av schakten.

Schakt och påträffade lämningar mättes in och beskrevs. En grop undersöktes för att avgöra om den var en fornlämning. Inga fynd av äldre karaktär påträffades.

Resultat

Området bestod av två delar som avgränsades av en vändplan och en cykelväg i en sydöstlig och en nordvästlig yta. Inom den sydöstra ytan fanns huvudsakligen en gräsmatta, men även ett antal fruktträd. Ytan hade tidigare varit trädgård och där hade ett av egnahemshusen legat (Olga).

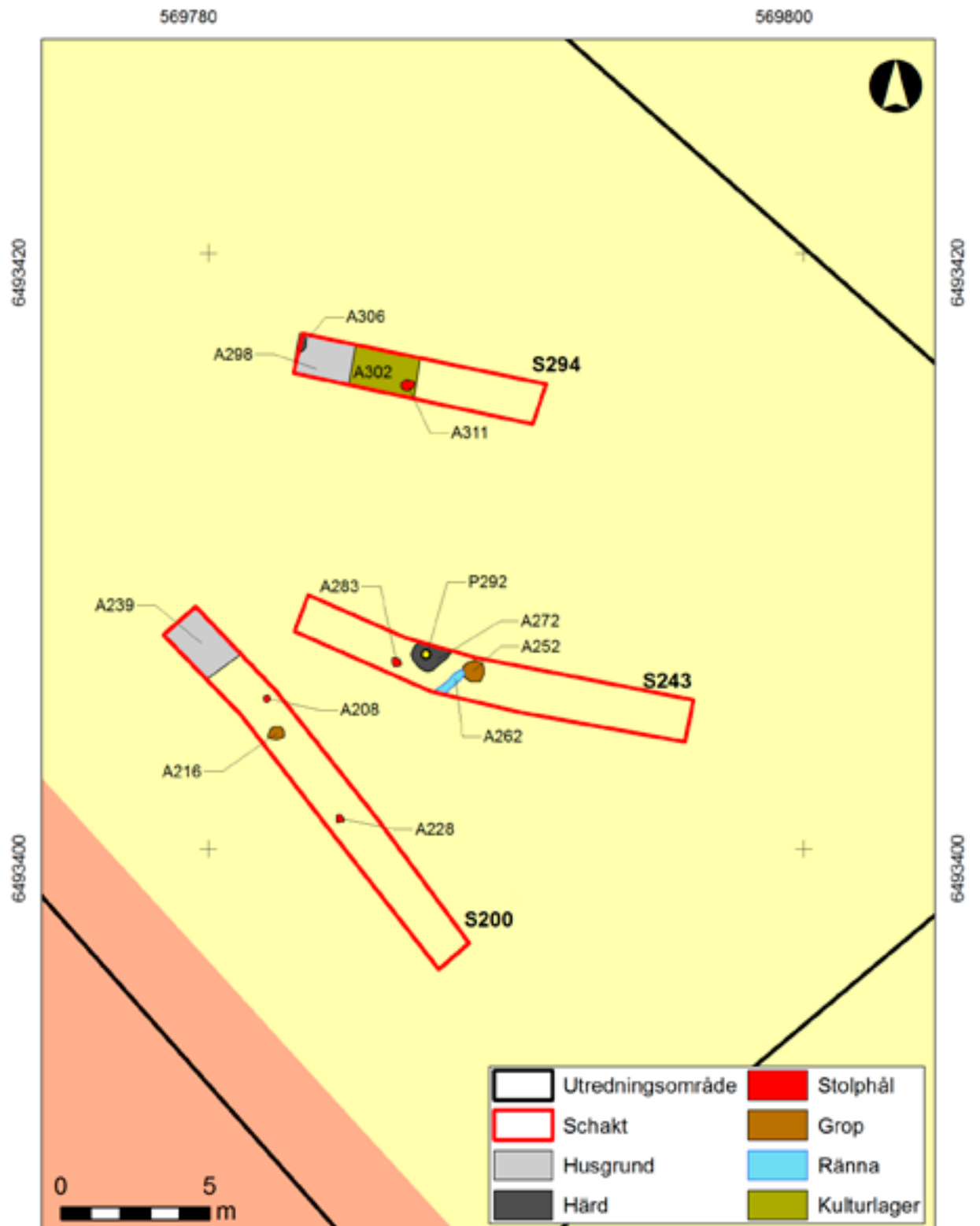
I den nordvästra delen har också funnits en villa (Ada). Denna har tidigare flyttats till tomten intill. En betydande del av tomten upptogs av en bullervall som begränsade tillgängligheten på denna yta.

I området fanns dessutom flertaliga ledningar nedgrävda. Dessa inverkade menligt på de ytor som var tillgängliga för utredningsgrävning. Dessutom utgjorde bullervallen, träden, vändplan och cykelväg hinder.

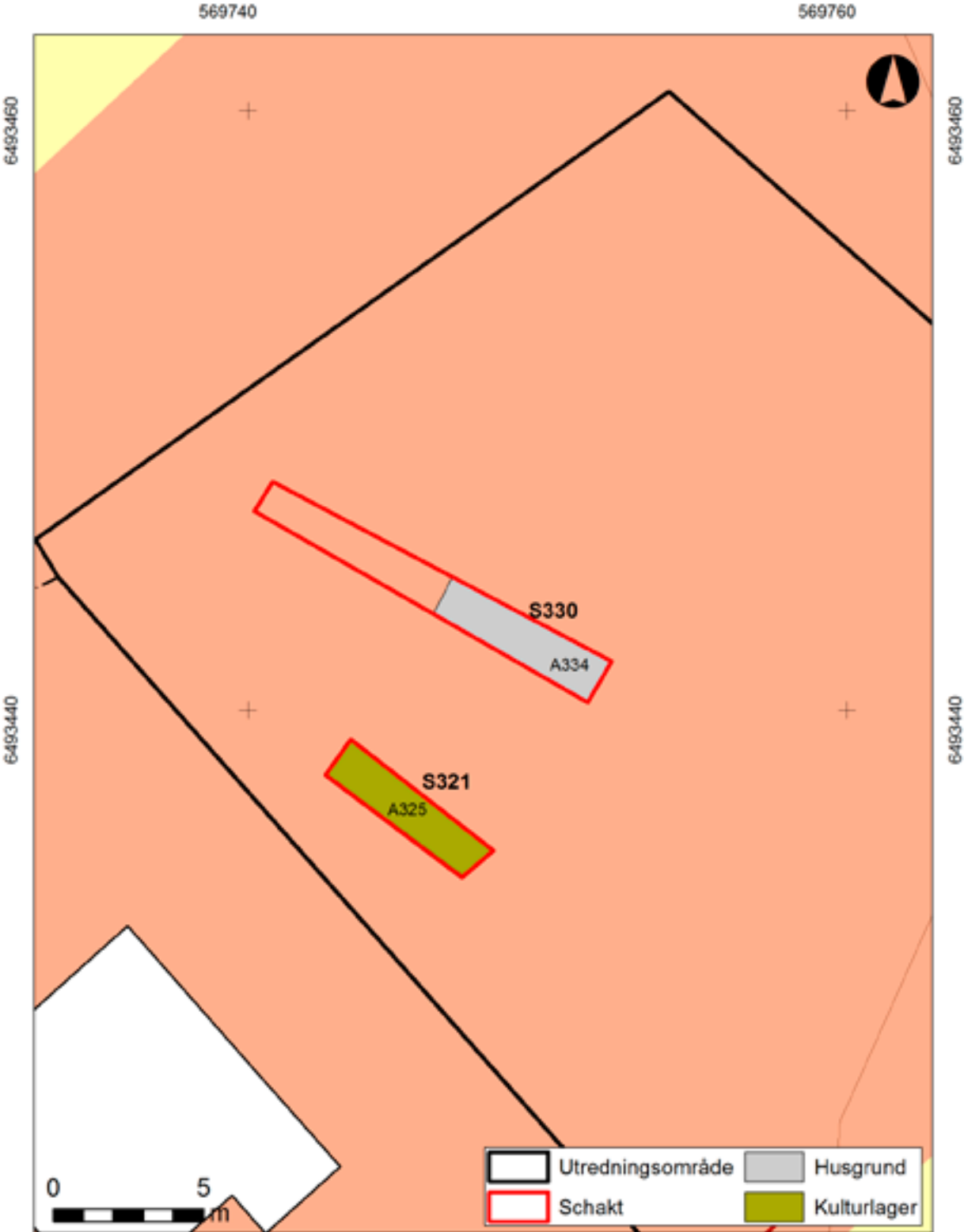
Sammanlagt kom fem schakt att grävas. De var 6, 9, 14, 15 respektive 15 meter långa och 1,5 meter breda, motsvarande en skopas bredd. Djupet varierade mellan 0,3 och 0,7 meter. Det översta skiktet i schakten bestod av ett upp till 0,7 meter tjockt lager med matjord. Detta har förmodligen förts på som trädgårdsjord under åren sedan tomten bebyggdes. Under matjordslagret fanns mjäla och sand samt inom en mindre yta, sandig morän.

I det sydöstra området påträffades fornlämningar i alla tre schakten, trots ett massivt inslag av modernt material i matjordslagret. Rester av den rivna byggnaden blandades med tegel, porslin och rödgods av senare karaktär samt asfalt. Dock fanns bevarat – också under husgrunden – förhistoriska boplatsspår i form av stolphål, härdar och kulturlager. Två gropar fanns också som hade likartad fyllning. En av groparna undersöktes och den innehöll svagt gråbrunfärgad kulturjord. Den är sannolikt förhistorisk, så som även övriga anläggningar får ses vara. I ytan av anläggningen framkom en mycket liten bit av ett kritpipehuvud, men torde snarare härröra från det övre lagret.

I det nordöstra området var möjligheterna små att komma åt att gräva sökschakt på grund av en omfattande bullervall samt ett flertal ledningar. Där kunde två schakt grävas i områdets västra del. Det ena schaktet innehöll endast rester efter den till angränsande tomt flyttade byggnaden. Det västligaste av schakten innehöll ett svagt färgat, något flammigt kulturlager som var upp till 0,2 meters tjockt. Det innehöll inget synligt kol och där kom inte heller några fynd. Lagrets karaktär talar dock för en förhistorisk datering.

Figur 5. Plan över schakt och anläggningar på den södra ytan. Skala 1:200.

Figur 6. Plan över schakt och anläggningar på den norra sidan. Skala 1:200.

Figur 7. I schaktet syns härden A272. Dateringen placerar härden i perioden 125–315 e. Kr. Foto från sydöst av Leif Karlenby.

Beskrivning av schakt och anläggningar

SCHAKT 200

Schaktet var 15x1,5 meter stort och 0,30–0,50 meter djupt och placerat i sydöst-nordvästlig riktning. Det översta lagret bestod huvudsakligen av matjord från trädgården.

I schaktet (se figur 5) påträffades två stenskodda stolphål och en grop (A208, A228 respektive A216). Stolphålet var 0,30 meter i diameter och innehöll ytligt cirka tio skärvstenar som använts som skoning. Det var fyllt med en ljusgrå, kulturpåverkad sand. Stolphålen grävdes inte. Däremot undersöktes gropen, då det var osäkert om det rörde sig om en fornlämning. Gropen var 0,58x0,42 meter stor och 0,15 meter djup med en skålformad botten. Fyllningen bestod av ljust gråbrun sand och mjäla. Den var lätt kulturjordsinblandad och företedde samma karaktär som stolphålen. Den ljusa färgen kan antyda en betydande ålder, kanske samtida med hällristningen Sankt Johannes 14:1. I ytan påträffades en mycket liten bit av ett kritpipehuvud (F238).

I norra delen av schaktet fanns rester av grunden till det rivna huset (A239). Dessa bestod av kantiga och tillhuggna stenar av omkring halvmeter i storlek samt rester av bränt trä, tegel och kol.

SCHAKT S243

Schaktet var 14x1,5 meter stort, 0,60–0,75 meter djupt och placerat i det närmaste i östsydöst-väsnordvästlig riktning. Det övre lagret utgjordes av matjord från trädgården. Under detta fanns sand, grus och sandig morän.

I schaktet framkom en grop (A252), en ränna (A262), en härd (A272) och ett stolphål (A283).

Stolphålet var av samma typ som de två stolphålen i schakt S200: 0,35 meter i diameter och skott med ett tiotal kantiga, möjligen skärviga, stenar. Det var fyllt med en ljusgrå, kulturpåverkad sand.

Härden var stor, runt 1,10 meter i diameter och i den fanns rikligt med skärviga och skörbrända stenar blandat med ett svart, sotigt och kolhaltigt lager. Denna typ av anläggningar kan förekomma i utkanten av boplatser eller för sig själva långt från närmaste boplats. Möjligen skall dessa härdar knytas till ett röjnings- eller etableringsskede. Ett kolprov togs i härden (P292). Detta har analyserats av Beta Analytic i Florida, USA och resultatet gav en datering till 125–315 e. Kr. vid 2 sigma (Beta 431446; se bilaga 4).

Gropen och rännan föreföll att höra ihop, rännan började invid gropen och sträckte sig mot sydväst utanför schaktet. Båda hade en fyllning av kulturpåverkad sand, något mörkare än gropen i S200, dock fortfarande ganska ljus och i avsaknad av synligt kol.

SCHAKT S294

Schaktet var 9x1,5 meter stort, 0,5–0,8 meter djupt och placerat nästan i öst-västlig riktning. Också i detta schakt utgjordes det övre lagret av matjord från trädgården. Under detta fanns mjäla och sand. I schaktet påträffades ett stenskott stolphål (A311), en härd (A306) och ett kulturlager (A302). I den västra änden fanns också en rest efter det rivna huset i form av en husgrund (A298) med samma sammansättning i S200 (A239).

I detta schakt avlägsnades husgrundsstenen, för att avgöra om det fanns bevarade lämningar under dessa. Husen hade – enligt en av grannarna som kom förbi – endast en mindre matkällare, vilket skulle kunna innebära att större delen av marken under husen var bevarad. Det kunde bekräftas i schaktet. Under husgrunden framträdde ett kulturlager (A302) och en härd (A306).

Kulturlagret hade en utsträckning av cirka 2 meter men sträckte sig utanför schaktet både i väster och mot norr och söder. Det bestod av gråbrun, kulturpåverkad sand med inslag av kol och sot. I lagret iakttogs flerastensamlingar, varav en kunde identifieras som ett stolphål (A311).

Stolphålet var – liksom övriga stolphål – stenskott med ett tiotal kantiga stenar synliga i ytan, 0,30 meter i diameter och fyllt med en ljusgrå, kulturpåverkad sand.

Härden A306 stack endast in 10 centimeter i schaktets västra del men hade en synlig bredd av 0,70 meter. Den bestod endast av kol och sot och saknade synliga stenar i den synliga delen.

SCHAKT S321

Schaktet var 6x1,5 meter stort och 0,5 meter djupt och placerat i sydöst-nordvästlig riktning. Överst fanns matjord från den gamla trädgården. Därunder fanns ett kulturlager (A325) som täckte hela schaktets yta och därför sannolikt sträcker sig utanför detta. Det liknade i sammansättning och färg kulturlagret A302 i schakt S294, relativt mörkt brungrått till färgen, med enstaka små inslag av kol. Det var något flammigt och uppblandat med ren mjäla.

SCHAKT S330

Schaktet var 14x1,5 meter stort och 0,5 meter djupt och placerat parallellt med föregående schakt, i sydöst-nordvästlig riktning. Överst fanns matjord från den forna trädgården, därunder fanns sand och mjäla. I schaktet fanns endast spår efter den gamla husgrunden (A334), bestående av tillhuggna stenar, tegel, kol och sot. Lämningarna täckte gott och väl halva schaktets längd, även om det fanns partier som var stenfria. Man kan förmoda att resterna sprits över ytan för att göra den jämn och förbereda marken för anläggandet av en gräsmatta.

Tolkning

Trots att området bebyggdes vid förra sekelskiftet och marken brukats som trädgård sedan dess, har förhistoriska anläggningar bevarats under påförda matjordslager och husgrunder. Det rör sig om vanliga boplatslämningar som stolphål, härdar, gropar och kulturlager. Tyvärr framkom inga fynd som kunde visa på en förhistorisk datering, men ett ¹⁴C-prov har skickat på analys för att möjliggöra en datering. Detta har daterats till romersk järnålder. Provet togs i en härd och daterar naturligtvis bara sig själv, men ger en antydning till en möjlig datering.

Området var till delar otillgängligt, varför schakt fick dras där det fanns plats. Det innebär att fornlämningens utbredning inte kunde fastställas till sin helhet inom utredningsområdet. Emellertid fanns flera anläggningar i vardera av de tre schakten som grävdes i den södra delen, varför det är sannolikt att hela denna yta skall räknas som fornlämning. I den norra delen var det ännu trängre mellan ledningar och bullervall, vilket innebar att endast två schakt kunde grävas där. Här fanns inga anläggningar, men ett flammigt kulturlager av förhistorisk karaktär påträffades i ett av schakten. Detta antyder en fortsättning på

fornlämningen också inom detta område. En eventuell förundersökning torde behöva täcka båda tomterna och om möjligt också området under vändplatsen och cykelvägen. En eventuell förundersökning torde behöva omfatta hela utredningsområdet (se figur 4).

Boplatsytan bör ses som en del i en större boplats tillsammans med den boplats som framkom i samband med utredningen söder om Egnahemsgatan år 1991 (Helander 1992). Där påträffades också anläggningar av liknande typ och karaktär. Inte heller där påträffades fynd som kunde datera boplatslämningarna. Tills vidare är de enda daterade lämningarna i området hållristningen Sankt Johannes 14:1, som hör hemma i bronsålder och nu också härden A272, som daterats till romersk järnålder. De svagt färgade anläggningarna skulle kunna peka på en hög ålder och det är därför inte osannolikt att boplatsen – i alla fall delvis – är samtida med ristningarna. Härden visar att det också kan finnas järnålderslämningar i området.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syftet med den arkeologiska utredningen, etapp 2, var att fastställa om fornlämning fanns inom aktuellt område. Eventuella lämningarna skulle dokumenteras avseende typ och karaktär samt dateras.

Fem schakt grävdes fördelade över de två ytor som området delades in i av en cykelväg och en vändplats. Ytterligare begränsningar för grävandet av schakt fanns i form av flertaliga el- och teleledningar inom ytan samt en bullervall anlagd på den norra tomten. Emellertid påträffades anläggningar i den södra delen och ett kulturlager i den norra. Av karaktären att döma rör det sig om förhistoriska lämningar. Ett ¹⁴C-prov har gett en datering till romersk järnålder. Arkeologgruppen AB anser att syftet i undersökningsplanen har uppnåtts.

Referenser

Tryckta källor

- Helander, A. 1992. *Navestad*. Östergötland, St Johannes socken, Norrköpings kommun invid RAÄ 14 och 30. Arkeologisk utredning. Riksantikvarieämbetet UV Linköping rapport 1992. Linköping.
- Nyberg, P. & Nilsson, P. 2012. *En bronsåldersgård och gåtfulla medeltida gravar*. RAÄ 151, Rambodal 1:3 m fl, Styrstads socken, Norrköpings kommun, Östergötlands län. Särskild arkeologisk undersökning. Östergötlands länsmuseum, rapport 2012:26. Linköping.
- rtelius, T. 1993. Domarringar i Västsverige – Kronologi och topografi. Arkeologi i Sverige. Ny följd 2.
- Ternström, C. 2007. *Arkeologisk förundersökning inför förläggande av fjärrvärmeledning vid Söderledning, Hagebykorsningen*. Sankt Johannes socken, Norrköpings kommun, Östergötland. Riksantikvarieämbetet UV Öst Rapport 2007:23. Linköping.

Kartor och arkivmaterial

HISTORISKA LANTMÄTERIAKTER

- Norrköpings stadsarkiv: Norrköpings egnahemsförening U.P.A (1897-1974). Referenskod: SE/E010/NSA/141-1

Tekniska och administrativa uppgifter

Landskap	Östergötland
Län	Östergötland
Kommun	Norrköping
Socken	Sankt Johannes
Fastighet	Hageby 4:2
Fornlämningsnummer	(Sankt Johannes 124:1)

Projektleddning	Leif Karlenby
Personal	Leif Karlenby

Undersökningstid	2015-12-09
Exploateringsyta	2 200 m ²
Undersökt yta	87 m ² , 58 löpmeter
Koordinater	X 6493400 Y 569800
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Länsstyrelsens diarienummer
431-11926-15

Arkeologgruppens projektnummer
2015_70

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd omhändertogs.

Bilagor

Bilaga 1. Schakttabell

S200	15x1,5 meter och 0,30-0,50 meter djupt och låg i SÖ-NV (320-140°). Överst fanns grässvål och därunder upp till 0,50 meter matjord, förmodligen påförd i samband med anläggandet av trädgården. I botten fanns mjäla. I de övre skikten fanns nedgrävt – eller påfört ett lager med asfalt, tegel och byggnadsrester. I södra delen fanns en recent sopgrop med bland annat djurben. Mättes ej in. In nordvästra delen fanns rester av en husgrund (hus Olga) i form av tillhuggna grundstenar (A239). I övrigt fanns två stolphål (A208, A228) samt en grop (A216) i schaktet.
S243	14x1,5 meter och 0,60-0,75 meter djupt och låg i ÖSÖ-VNV (290-110°). Överst fanns grässvål och därunder 0,60 meter med matjord. Under detta fanns sand, grus och sandig morän. I schaktet fanns ett stolphål (A283), en grop (A252), en ränna (A262) och en hård (A272).
S294	9x1,5 meter och 0,50-0,80 meter djupt och låg nästan i Ö-V (280-100°). Överst fanns grässvål, därunder 0,40-0,60 meter med matjord. Därunder fanns ett 0,20 meter tjockt kulturlager i den västra delen (A302). I övrigt var underlaget sand. I schaktet fanns också ett stolphål (A311) och en hård (A306). I västra delen fanns rester av husgrunden (A298) till det borttagna huset Olga.
S321	6x1,5 meter och 0,50-0,60 meter djupt och låg i SÖ-NV (310-130°). Överst fanns grässvål, därunder 0,50 meter med matjord. I botten fanns ett flammigt kulturlager (A325) som täckte hela schaktets utbredning.
S330	14x1,5 meter och 0,50 meter djupt och låg i SÖ-NV (300-120°). Överst fanns grässvål, därunder 0,50 meter matjord. I botten fanns mjäla. I den södra delen fanns rester av husgrund (A334).

Bilaga 2. Anläggningstabell

Anl nr	Typ	Storlek (m)	Djup (m)	Beskrivning
208	Stolphål	0,2		Stolphål, 0,30 meter i diameter. Stenscott med ett tiotal skärviga stenar, gråbrun sand i fyllning.
216	Grop	0,58	0,15	Grop, 0,58x0,42 meter i storlek, 0,15 meter djup. Fylld med svagt gråbrunfärgad sand. Skålformad botten. Fynd av kritpipefragment.
228	Stolphål	0,3		Stolphål, 0,30 meter i diameter. Stenskoning av fem skärviga stenar cirka 0,10 meter stora. Grävdes ej.
239	Husgrund	2,1		Husgrund, syllstenar efter villa Olga. Ligger ovanpå den naturliga marken. Recent - 1900-tal.
252	Grop	0,7		Grop, 0,70 meter i diameter, Rund och fylld med gråbrun, kulturpåverkad sand. Grävdes ej.
262	Ränna	0,9		Ränna, 0,90x0,30 meter (fortsätter utanför schaktet). Gråbrun, något humus kulturjord av sand. Kanske lite lerigt inslag.
272	Härd	1,1		Härd, 1,10 meter i diameter (fortsätter utanför schaktet). Innehöll kol, mängder av sot samt 0,10-0,15 meter stora skärviga och skörbrända stenar. Kolprov 1PK 292
283	Stolphål	0,35		Stolphål, 0,35 meter i diameter. 10-tal kantiga (dock ej skärviga eller skörbrända) stenar 0,05-0,10 meter stora som stenskoning.
298	Husgrund	3		Husgrund, 3 meter synligt i schaktet. Raserade grundstenar (se A239). Under anläggningen fanns kulturlager A302.
302	Kulturlager	4		Kulturlager, 4 meter synligt inom schaktet. 0,05-0,20 meter tjockt bestående av gråbrun sand med tydligt inslag av kulturjord innehåller en del kol och sot. Har bevarats under A298. I lagret fanns ett stolphål (A306). Möjligen kan fler anläggningar finnas i kulturlagret, då sten förekom på flera platser. I norr - under kulturlagret - fanns en härd (A311).
306	Härd	0,7		Härd, 0,70 meter i synlig bredd, endast en mindre del synlig i schaktet. Stack in cirka 10 centimeter. Enbart kol och sot.
311	Stolphål	0,35		Stolphål, 0,30 meter i diameter. 10-tal kantiga stenar upp till 0,10 meter stora som stenskoning. fyllning av brungrå sand. Låg i kulturlager A302.
325	Kulturlager	6		Kulturlager, täcker hela schaktets yta (6x1,5 meter). Flammigt kulturpåverkat lager med inslag av enstaka kol och sot. Kulturpåverkad jord blandat med gråbrun sand.
334	Husgrund	6		Husgrund, 5 meter synligt i schaktet. Bestod av raserade grundstenar. inslag av tegel och andra byggnadsdetaljer.

Bilaga 3. Fynd

F238, KRITPIPA

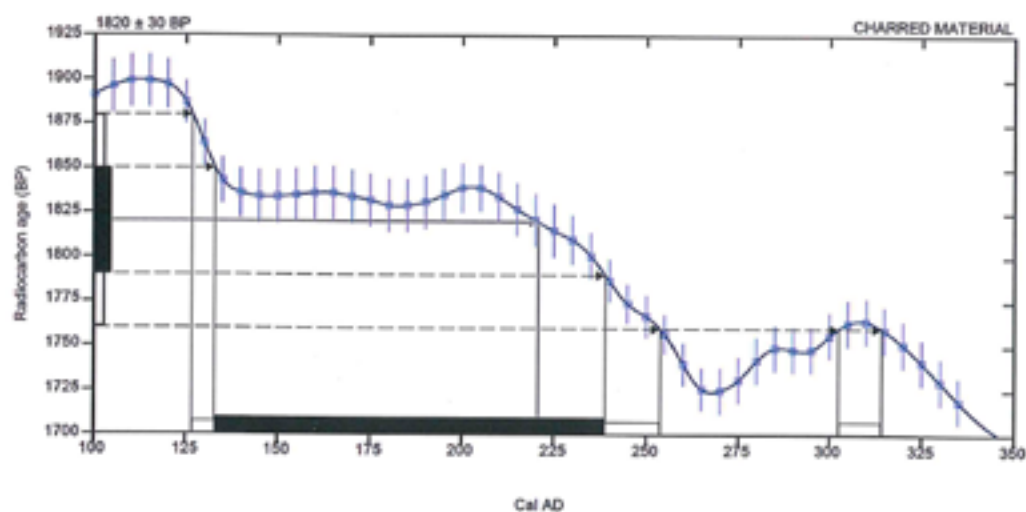
Fragment av huvudet, mynningsbit. Dekorerad med linje och små, tvärställda streck eller prickar längs mynningskanten. Påträffad i ytan av A216. Ej tillvarataget.

Bilaga 4. ^{14}C -datering

CALIBRATION OF RADIOCARBON AGE TO CALENDAR YEARS

(Variables: $\text{C13/C12} = -24.4 \text{ ‰}$; lab. mult = 1)

Laboratory number	Beta-431446 : ST JOHANNES P292
Conventional radiocarbon age	1820 $\pm$ 30 BP
Calibrated Result (95% Probability)	Cal AD 125 to 255 (Cal BP 1825 to 1695) Cal AD 300 to 315 (Cal BP 1650 to 1635)
Intercept of radiocarbon age with calibration curve	Cal AD 220 (Cal BP 1730)
Calibrated Result (68% Probability)	Cal AD 135 to 240 (Cal BP 1815 to 1710)

Database used
INTCAL13

References

Mathematics used for calibration scenario

A Simplified Approach to Calibrating C14 Dates, Tania, A. B., Vogel, J. C., 1993, Radiocarbon 35(2):317-322

References to INTCAL13 database

Reimer PJ et al. IntCal13 and Marine13 radiocarbon age calibration curves 0–50,000 years cal BP. Radiocarbon 55(4):1869–1887, 2013.

Beta Analytic Radiocarbon Dating Laboratory

4985 S.W. 74th Court, Miami, Florida 33155 • Tel: (305)667-5167 • Fax: (305)663-0964 • Email: beta@radiocarbon.com

